

คำนำ

สุขภาพชุมชนเป็นการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความรู้ และแนวทางปฏิบัติตามหลักการที่เกี่ยวข้องกับวิถีชุมชน ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาสุขภาพชุมชนให้เข้มแข็งไม่สามารถปฏิบัติได้ถ้าประชาชนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ ชุมชนที่เข้มแข็งด้านสุขภาพจะมีกระบวนการในการจัดการของชุมชน มีการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่เพิ่มคุณค่าทางสังคมและเศรษฐกิจร่วมกันของคนในชุมชน ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างคนและสิ่งแวดล้อมในชุมชน รวมถึงการดำเนินงานที่เป็นเครือข่ายโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างบทบาทในการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้การกำหนดอนาคตและกิจกรรมพัฒนาสุขภาพของชุมชนเกิดขึ้นจากคนในชุมชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันโดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทาง และทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกันโดยยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพิงจากภายนอก ด้วยการคำนึงถึงศักยภาพชุมชน ทรัพยากร ภูมิปัญญาชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นฐานในการปฏิบัติ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เรียบเรียงตำรา การพัฒนาสุขภาพชุมชน และได้ใช้ประกอบการสอนรายวิชา HSC 3303 การพัฒนาสุขภาพชุมชน โดยเนื้อหาประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพชุมชนที่จำเป็นต้องเข้าใจแนวคิดสุขภาพองค์รวม การปฏิรูประบบสุขภาพ การศึกษาชุมชน การเสริมพลังอำนาจ การกระจายอำนาจ ประชาสังคมด้านสุขภาพ และการวิจัยสุขภาพชุมชน ซึ่งแนวทางเหล่านี้เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การแสวงหาปัญหาสุขภาพและแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานราชการ องค์กรท้องถิ่นและเครือข่ายประชาสังคมด้านสุขภาพ

ผู้เขียนหวังว่าตำราเล่มนี้คงอำนวยประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชนของผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมตามสมควร หากท่านมีข้อเสนอแนะ ผู้เขียนยินดีรับฟังและขอขอบคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สามารถ ใจเตี้ย

8 มิถุนายน 2554